

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงอันมีนัยสำคัญทั้งด้านการบริหารและด้านการศึกษาจึงส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของ คณะบริหารธุรกิจ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นั้น การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญประการหนึ่งคือ ทางด้านการบริหาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้กำหนดให้มีการวางระบบการควบคุมภายใน ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติตามระเบียบของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานราชการของหน่วยงาน และสอดคล้องตามแนวปฏิบัติของ COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission) โดยเป็นระบบการควบคุมการบริหารและควบคุมทางการเงิน นอกจากนี้การควบคุมภายในยังเป็นเครื่องมือด้านการจัดการประเภทหนึ่งที่ถูกนำมาช่วยในการบริหารงาน และเป็นกลไกพื้นฐานสำคัญของกระบวนการกำกับดูแลการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ในหน่วยงาน โดยมีการจัดวางระบบการควบคุมภายในสำหรับการดำเนินงานออกเป็น 5 ด้าน คือ การควบคุมภายในด้านการจัดการ การควบคุมภายในด้านงบประมาณ การควบคุมภายในด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล การควบคุมภายในด้านการเงิน และการควบคุมภายในด้านทรัพย์สิน ซึ่งแต่ละหน่วยงานก็มีระบบการควบคุมภายในที่แตกต่างกันตามความเหมาะสมของหน่วยงาน แนวปฏิบัติของระบบการควบคุมภายในได้กำหนดผลลัพธ์ที่จะสามารถนำมาใช้การบริหารงานในแต่ละด้านอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อาทิเช่น มีการจัดทำแผนปฏิบัติด้านการบริหาร มีการจัดทำงบประมาณตามแผนและมีการจัดทำรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง มีข้อมูลครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน เป็นต้น

ในด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา ทางคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 ที่กำหนดให้ สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งทุกระดับต้องมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และต้องเข้ารับการตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยใช้ตัวบ่งชี้คุณภาพ KQI (Key Quality Indicator) เป็นเครื่องมือในการวัดประเมินคุณภาพของสถานศึกษา สำหรับแนวปฏิบัติในการจัดทำระบบประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) เพื่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement)

เช่น การจัดทำแผนการดำเนินงานแต่ละด้าน การปฏิบัติงานตามแผน การประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุง ตลอดจนมีการจัดทำ ตัวบ่งชี้คุณภาพ KQI โดยข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำตัวบ่งชี้คุณภาพเป็นข้อมูลทางการเงินและการบริหาร

แนวปฏิบัติและข้อมูลตามระบบการควบคุมภายในและระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีบางส่วนที่คล้ายคลึงกัน แต่การดำเนินงานของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีการดำเนินการโดยคณะกรรมการแต่ละฝ่าย ซึ่งยังไม่มีมีการนำมาเปรียบเทียบวิธีปฏิบัติงานจึงเกิดความซ้ำซ้อนบางส่วน ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามระบบการควบคุมภายในกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา : กรณีศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อทราบความเหมือนและความแตกต่าง อันจะเป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ ปรับปรุงวิธีการดำเนินงานของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และคณะอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามระบบการควบคุมภายในกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. ทราบแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการควบคุมภายในและระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อสามารถนำมาปฏิบัติงานให้มีความสอดคล้องกันและมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

1.1 ขอบเขตการศึกษา

เป็นการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบระบบการควบคุมภายในของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่กับ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ใช้ปฏิบัติอยู่ ระหว่างปี 2546

1.2 วิธีการศึกษา การเก็บข้อมูล

ข้อมูลที่จะนำมาศึกษาจะได้อาจจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ดังนี้

1.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) โดยการสอบถามบุคลากรในสังกัดคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในและระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อทราบถึงวิธีปฏิบัติงานแต่ละระบบและผลลัพธ์ที่ได้

1.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยการศึกษารูปแบบฟอร์มการดำเนินงาน ด้านการควบคุมภายใน ของคณะบริหารธุรกิจ และ เอกสารและบทความต่างๆทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

นิยามศัพท์

การควบคุมภายใน (Internal Control)¹ หมายถึง กระบวนการที่ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหาร และบุคลากรของหน่วยรับตรวจจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานของหน่วยรับตรวจจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการ ดำเนินงาน ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยรับตรวจ ด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรี

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance)² หมายถึง การมีระบบและกลไกในการควบคุมตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพตามรายการตรวจสอบ (Audit checklist) และตัวบ่งชี้คุณภาพ (Quality indicator) ที่กำหนด เพื่อเป็นหลักประกันแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนได้มั่นใจว่าสถานศึกษาแห่งนั้นสามารถให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างและความคล้ายคลึงกัน ระหว่างการปฏิบัติงานตามระบบการควบคุมภายใน กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. ทราบแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการควบคุมภายในและการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อสามารถนำมาปฏิบัติงานให้มีความสอดคล้องกันและมีประสิทธิภาพ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

¹ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน, ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 (กรุงเทพฯ: คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน, 2544), หน้า 2.

² โครงการศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เอกสารประกอบการสัมมนา การจัดทำรายงานการประเมินตนเองเพื่อการตรวจสอบและประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประจำปี 2546. หน้า 13. 2 เมษายน 2546 ณ ห้องประชุมชั้น 3 อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.